

Шпацыр па сталіцы

ПІШАМ МІНСК

Як мінчане шукалі дух горада і што з гэтага атрымалася

Каму брацца за папулярныя сучасныя кнігі? Вядома, бібліятэкар! Вось яны ўзялі і стварылі праект «ЗаЧытанне».

«Авантура? Я згодны!»

— Мы даўно хацелі паспрабаваць напісаць сумеснае апавяданне, і тут быў аб'яўлены конкурс сацыяльных праектаў (конкурс #РазамМінск, пра які «Звязда» ўжо пісала.

Адначасова сапраўдны і несапраўдны танк.

Даведаўшыся пра гісторыю ўзвядзення Купалаўскага тэатра, першага водаправода і пра гарадскога галаву Караля Чапскага, экскурсанты рушылі на плошчу перад Домам афіцэраў.

Для стварэння гісторыі выбралі галоўнага аўтара, ім стаў вядомы пісьменнік Андрэй ЖВАЛЕУСКІ.

«Галоўны» пісьменнік Андрэй ЖВАЛЕУСКІ.

«Не», — адазваўся белагаловы хлапчук Багдан, што прыйшоў на экскурсію з бацькамі. І меў рацыю. Насамрэч танк на пастамеце быў зроблены ў 1944 годзе, прычым пазней за дату вызвалення.

Тым часам група рушыла ў наступны пункт свайго апавядання — парк Горкага. Калі Беларусь увайшла ў склад Расійскай імперыі ў Мінск прыехаў губернатар Захарый Карнеў, тут яшчэ быў гарадскі вал.

Руйнаванне і аднаўленне

Спльніўшыся каля праспекта Незалежнасці (ён варты асобнай экскурсіі), мы рушылі да Кастрычніцкай плошчы. Быў час, калі тут не было столькі пустой прасторы, але ваеннае ліхалецце змяло забудову плошчы,

якая раней называлася Цэнтральнай. Экскурсавод нагадаў, што да 1961 года тут узвышаўся помнік Іосіфу Сталіну.

У ахвяру гэтаму помніку прынеслі яшчэ адзін, які, без перабольшвання, можна было б назваць гісторыка-культурнай каштоўнасцю.

Калі сабраліся ставіць помнік Сталіну, храм аказаўся вышэйшым за яго, і таму ў адну ноч будынак узарвалі...

Збудаваны храм абарончага тыпу быў вельмі прыгожым. Ён перажыў усе наступныя войны, нават Другая сусветная не зруйнавала яго цалкам.

Аднак частку зруйнаванага духу Мінска цяпер усё ж можна знайсці ў адродзеным храме ў Верхнім горадзе. Гаворка ідзе пра будынак канцэртнай залы, які, калі быў аўтэнтчным, з'яўляўся касцёлам манастыра адзінай ордэна уніяты — базільянаў.

Дзіяна СЕРАДЗЮК. seradzyuk@zviazda.by Фота аўтара

ДРУКАВАННЯ ВЫДААННЕ НЕ ВЫЙДУЦЬ З МОДЫ

НАКЛАДЫ МЕНШЫЯ, НАЙМЕННЯЎ БОЛЬШ

Сёлета падпрямства прадоўжыла друкаваць сацыяльна значныя літаратурныя праекты. Надрукавана 113 тысяч навучальных дапаможнікаў «Беларусь — наша Радзіма», якія выдаюцца кожнаму першакласніку ў якасці падарунка ад Прэзідэнта.

Сёлета паліграфкамбінат надрукаваў 2 млн 347 тыс. падручнікаў. Летась іх было 3 млн 375 тыс., а на наступны запланавана больш за 4 млн.

Дарэчы, пра падручнікі. Іх выданне складае амаль 40% ад усяго аб'ёму папярвай прадукцыі, якая вырабляецца на камбінаце. 2 млн 347 тысяч экзэмпляраў — вынік падрыхтоўкі да гэтага навучальнага года.

Шмат хто з беларускіх школьнікаў сёлета змог атрымаць дзённік у інтэгральным пералёце. Гэта значыць, што вокладка яго стала больш трываляй, выглед — больш самавіты.

У ахвяру гэтаму помніку прынеслі яшчэ адзін, які, без перабольшвання, можна было б назваць гісторыка-культурнай каштоўнасцю.

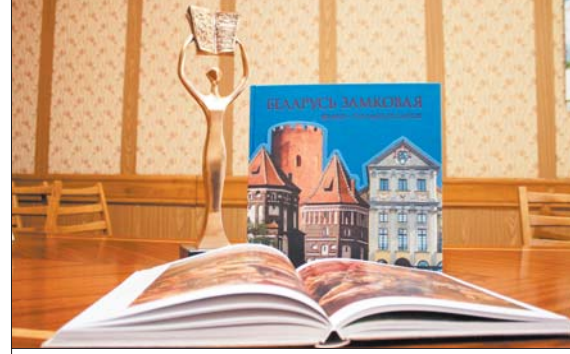

Машына працуе, аднак без нагляду не абісціся.

не супадае колькасць? Каб застаўся выбар. Друкары меркавалі, што людзі будуць схіляцца да ранейшага (таннейшага) варыянта дзённіка, аднак «новенькі» ў кніжцы адрозніваюцца па якасці паперы.

Вывінімаючы працы нашага падпрямства, створанага ў савецкія часы, планавалася забяспечыць у гэтым годзе 500 тысяч экзэмпляраў, а мастацкая літаратура ўвогуле мільённымі накладамі выходзіла.

Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.

Галоўнае друкаванае падзея бягучага года — кніга «Беларусь замкавая» і яе ўзнагарода.

НА ДЗЯЦЕЙ ГРОШАЙ НЕ ШКАДУЮЦЬ

На пачатку года камбінат больш працаваў на густыя дзеці, а цяпер насталі час дзіцячых чытанак. Перша хваля па друкаванні падручнікаў скончылася, і ўжо тры дні я прыйшла чарга мастацкай літаратуры для дзяцяк.

Попыт на дзіцячую літаратуру не мяняецца, нягледзячы на агучаны спад на кніжным рынку. Бацькі ніколі не пашкадуецца грошай для дзіцяці.

Увоцень камбінат зробіць перавыданне серыі «Казкі вясёлай сямейкі», якая ўжо 25 гадоў не губляе папулярнасці. Усе арыгіналы малюнкаў да гэтых казак былі створаны ўручную мастачкай Аленай Дзядкоўскай.

З'явіцца таксама новы варыянт кнігі А.Б. Хвольсан «Прыгоды Мурзілкі і лясных чалавечкаў».

Ірына СІДАРОК.

Дрэс-код XIX стагоддзя

Сімвалаў і знакавых для мінчан месцаў у горадзе аказалася невярогоднае мноства: каб уключыць іх у апавяданне, даводзілася нават галасаваць і выбіраць «самыя-самыя» — менавіта ў іх, на думку аўтараў, хаваецца дух сталіцы.

Папулярная навука

У акавай зале НПЦ па біярэсурсах вечарам няма вольных месцаў — знаёмцы з таямнічымі суседзямі прыйшлі калі сёлета сабраліся. Асабліва шмат было дзяцяк. Не дзіва — у масавай культуры калі заўважылі асаблівае месца: ад героя коміксаў Бэтмена да вампіраў і сімвала Хэлаўіна.

ТАЯМНІЧЫЯ СУСЕДЗІ, або Самыя добрыя ў свеце «вампіры»

«Разносчыкі хвароб і інфекцый або найважнейшая частка экасістэмы?», «Шэдэўр прыроды або крыважаэрныя монстры?», «Экзатычныя стварэнні або звыклія для Беларусі жывёлы?» — адказы на гэтыя і іншыя пытанні жыхары Мінска шукалі падчас Ночы кажаноў, мерапрыемства, якое сумесна праводзілі Навукова-практычны цэнтр па біярэсурсах НАН Беларусі і грамадская арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны». На яго завіталі і карэспандэнты «Звязды».

Ноч кажаноў — гэта міжнароднае мерапрыемства, — распавядае Аляксеі Шлак. — Яго мэта — ахова еўрапейскай папуляцыі рукакрылых. У Беларусі ўпершыню яго праводзілася ў 2012 годзе, пасля чаго стала пастаянным. Летась нават ладзіўся цэлы фестываль, які прайшоў у Дудутках.

У акавай зале НПЦ па біярэсурсах вечарам няма вольных месцаў — знаёмцы з таямнічымі суседзямі прыйшлі калі сёлета сабраліся. Асабліва шмат было дзяцяк. Не дзіва — у масавай культуры калі заўважылі асаблівае месца: ад героя коміксаў Бэтмена да вампіраў і сімвала Хэлаўіна.

рукакрылых, 6 з іх занесены ў Чырвоную кнігу, бо знаходзяцца пад пагрозай знікнення.

У беларускіх шыротах многія кажаны зімой упадаюць у спячку, астатнія — мігруюць на поўдзень. Менавіта ў час міграцыі з імі нязрэдка здараюцца спецыфічныя выпадкі.

ШТО РАБІЦЬ, КАЛІ Ў ВАШУ КВАТЭРУ ЦІ ХАТУ ЗАЛЯЦЕЎ КАЖАН?

- 1. Не панікаваць і не забіваць. Шэсць з 19 відаў рукакрылых Беларусі занесены ў Чырвоную кнігу.
2. Не спрабаваць злавіць жывёлу. У кажаноў даволі хрусткія косці, таму вы можаце выпадкова яго траумаваць.
3. Калі здарэнне адбылося летам, можна проста адчыніць акно.
4. Здраецца, што кажана абавязкова трэба ўзяць у рукі.
5. Ні ў якім разе не скідаць кажана з вышыні — ён не абавязкова паляціць. Найлепш за ўсё вынесці жывёлу на вуліцу і пасадыць на якую-небудзь вертыкальную паверхню, напрыклад, дрэва.

таў. Дарэчы, у далёкай Аўстраліі ёсць нават цэнтр па рэабілітацыі кажаноў, дзе пацярпелым рукакрылым дапамагаюць ачынуцца, а асірацелых кажанят кормяць з бутэлек.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. lyskavets@zviazda.by